

חידושי אגדה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף סח

שיעור א'

חסד לאברהם מעין שלישי

נהר בנ בסוד תחיית המתים בארץ ישראל

אמר ה' עוד ישבו זקנים וזקנות בירושלים ואיש משענתו בידו, וכתיב ושמת משענתי על פני הנער עד כאן, ומה שתלה כח התחיה בזקנה ולא בצדקות, הענין לרמוז לפי שכל הדרים בארץ ישראל נקראים צדיקים כענין דכתיב ועמך כולם צדיקים וכמו שביארנו לעיל, אמנם זאת הסגולה של התחיה צריך שיהיו בני תורה שנקראו זקנים, כאמרו והדרת פני זקן - רפי' רבותינו ז"ל זקן זה שקנה חכמה. מסכ"י.

דע כי יש מסורת קבלה בידינו שתחית המתים של ארץ ישראל קודם לתחית המתים של חו"ל מ' שנה. אמנם כל מי שנפטר בחו"ל ויש לו ממשפחתו בארץ ישראל שהוא כל כך קרוב לו שחייב באבילותו, בין איש בין אשה, יש כח ביד קרובו שבארץ ישראל להחיות כל קרוביו שבחו"ל [להחיותם] כל החייבים להתאבל עליו, וסוד זה נרמז בפסחים בפרק תמיד נשחט באומרם רבותינו ז"ל עתידין צדיקים שיחיו המתים דכתיב כה

לשם דע"ה ח"ב דרוש ד' ענף יב, ט

נימות המשוח אלא שיעבוד מלכיות בלבד. ולא יתחיל העולם להחלף ממלכו וללאת מהזוהמא והחומרית והעצבית ומהטבע לגמרי אלא מוזמן תחיית המתים והללכה וגם זה יהיה לאט לאט ובהדרגה כי גם התחייה גופה לא יהיה לכולם בפעם אחת והוא מה שאמרו פסחים ס"ח א' עתידין לדיקים שיחיו אלה המתים. וע' מדרש הגעלם

תפארת יוסף פסחים דף סח

מה דכוח סתים דלג' איתידע. וזה הוא כוונתם שכתורה מחיב את המתים היינו שצב המקום עלמנו שנדמה לאדם קודם זה שהיה ח"ו בעדר ולא הכיר מלידו כלל שנמלא גם צב המקום אור ושהיה גם אז מקושר בהשי"ת יאיר לו השי"ת שצחמת צב המקום עלמנו היה מלא אור צלי הפסק רגע ומעולם לא היה שום בעדר ורק מלד תפיסת האדם שהלצ' השי"ת צעורה" נדמה לו שנמלא בעדר והסתר ח"ו וכל דמיון הבעדר ומיתה והעתק מהשי"ת היה רק מלד תפיסת האדם. וזה הפירוש שיעמדו במומן היינו שלעתיד יצרר להם השי"ת כל זאת כי לעתיד שיתקיים הכתוב (ישעיה גב) בלע המות לנלח אז יתצרר שלג' היה מעולם שום-בעדר והסתר בישראל ומחה ד' אלהים דמעה מעל כל פנים. וזה פירוש מכאן תשובה לאומרים אין

וזה ורעו כצפים כדצרם שאם אדם יצרר עלמנו מלידו צסדר עצודה עד היכן שידו מגעת אזי לעומתו ינהיר לו השי"ת אור מרזא דעתיקא קדישא עלג' דצרכתא ועלג' דצדולחא שעתיד הקצ"ה להחיות צו את המתים שזה צלי סדר כלל. וצזה יראה ששורש ההיים שלו דצוק וקשור צרלון הפשוט צמקום שישראל עלו צמחשבה תחלה וזה עתידין לדיקים שיחיו מתים. וזה הוא שמאמר עתידין לדיקים שיחיו מתים שייך להאמר צמס' פסחים כמו שצירר צזה כצוד אלמו"ר הגה"ק זללה"ה שהאור שנתגלה צפסח היה שלג' צבהדרגה נמעלה מתפיסת אדם כי פירושו של תיצת פסח הוא דיולג שרומז על צלתי סדר ובהדרגה. אכן אם יראה